

‘Samenwerken aan brede welvaart in Key Region Leiden’

Terugblik symposium, 4 maart 2026

Tijdens het symposium ‘Samenwerken aan brede welvaart in Key Region Leiden’ stonden de kansen en uitdagingen centraal van onze groeiende kennisregio. In de opening benadrukten Hester Heringa (Platform Sociaal Domein), Wietske Veltman (gemeente Leiden) en Christine Carabain (Kenniscentrum Toegepaste Brede Welvaart) dat economische groei hand in hand moet gaan met brede welvaart: een ontwikkeling waarbij niet alleen economische vooruitgang centraal staat, maar ook het welzijn van inwoners en een eerlijke verdeling van kansen binnen de regio.

Bekijk de aftermovie op www.keyregionleiden.nl.

Key Region Leiden groeit de komende jaren sterk, met een verwachte toename naar ongeveer 400.000 inwoners en jaarlijks 1000 nieuwe banen. Dat vraagt om goede samenwerking tussen overheid, kennisinstellingen, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Daarbij speelt de overheid vooral een faciliterende rol. Tegelijkertijd werd benadrukt dat thema’s als woningbouw, talentontwikkeling en regionale samenwerking cruciaal zijn om deze groei duurzaam te laten verlopen. ‘We doen al veel goed, maar genoemde ontwikkelingen vragen om verder vooruitdenken. We moeten gezamenlijk nadenken over de consequenties van onze groei’, aldus Veltman.

‘Brede welvaart draait om mensen’, vult Carabain aan. ‘In onze regio zijn alle randvoorwaarden aanwezig om hiermee aan de slag te gaan. We moeten het alleen wel gaan doen! De gemeenten hebben daarbij een faciliterende rol voor het wegnemen van belemmeringen. Dat vraagt om een breder perspectief dan alleen een economische invalshoek’.

Lessen uit Brainport Eindhoven

Robert Strijk, wethouder in Eindhoven, deelde zijn ervaringen uit de Brainport-regio op het symposium. Volgens hem is samenwerking tussen overheid, onderwijs en bedrijfsleven (Triple Helix) inmiddels standaard, maar is het van belang om ook maatschappelijke organisaties te betrekken. Daarmee ontstaat een Quadruple Helix, waarin economische ontwikkeling en sociale samenhang sterker met elkaar verbonden zijn.

In de Brainport-regio dragen bedrijven actief bij in tijd en geld aan de maatschappelijke agenda van de regio. Zo draagt ASML € 2500 per werknemer per jaar bij en verrichten veel werknemers in Eindhoven 1 dag per jaar maatschappelijk werk. Zo wordt er gezamenlijk geïnvesteerd in projecten rondom bijvoorbeeld woningbouw, onderwijs en sociale cohesie. Hierdoor voelen bedrijven zich medeverantwoordelijk voor het welzijn van de regio en ontstaat er een sterk gevoel van gezamenlijk eigenaarschap. Volgens Strijk is juist die betrokkenheid van bedrijven een belangrijke succesfactor voor het versterken van brede welvaart.

Tegelijkertijd gaf hij aan dat ook Eindhoven kan leren van Leiden, bijvoorbeeld in het beter borgen van strategische keuzes en de sterke betrokkenheid van kennisinstellingen. Ook het snelle schakelen via korte lijnen werd als pluspunt van onze regio benoemd.

Het model van Leuven

Luc Sels, voorzitter College van Bestuur Universiteit Leiden en voormalig rector magnificus KU Leuven, presenteerde “model Leuven”. In deze Belgische kennisstad staat een sterke en structurele samenwerking tussen stad en universiteit centraal. Volgens Sels is een succesvolle kennisstad een plek waar talent naartoe komt, maar vooral een plek waar talent ook wil blijven.

Europese kennisregio

Leuven combineert internationale aantrekkingskracht met een sterke lokale verankering. De stad positioneert zich nadrukkelijk als Europese kennisregio, waarbij samenwerking met internationale partners belangrijk is, maar altijd gekoppeld blijft aan lokale maatschappelijke doelen. Denk aan stimuleren van academisch afgeleid toerisme en congressen (Leuven is op congresgebied de tweede stad na Brussel en richt zich bewust op middelgrote congressen).

Drie niveaus

Een belangrijk kenmerk van Leuven is dat samenwerking niet alleen plaatsvindt op projectniveau, maar ook structureel wordt georganiseerd. Sels beschreef drie niveaus waarop een kennisstad kan functioneren. Op projectniveau werken partijen samen aan concrete initiatieven. Op systeemniveau worden structuren en samenwerkingsvormen georganiseerd die samenwerking mogelijk maken. Uiteindelijk kan dit doorgroeien naar het identiteitsniveau, waarbij samenwerking onderdeel wordt van hoe de stad en haar instellingen functioneren.

Initiatieven verbinden

Binnen Leuven bestaan verschillende initiatieven die deze samenwerking ondersteunen. Zo verbindt Leuven MindGate bedrijven, kennisinstellingen en overheid rondom innovatie en economische ontwikkeling. Daarnaast zijn er initiatieven zoals Leuven 2030, gericht op klimaat en duurzaamheid en programma's die samenwerking stimuleren op het gebied van onderwijs, cultuur en ondernemerschap. Op deze manier worden economische ontwikkeling, maatschappelijke opgaven en stedelijke ontwikkeling met elkaar verbonden.

Value sharing

Sels benadrukte dat internationaal talent niet alleen moet worden aangetrokken, maar ook goed moet worden ontvangen en geïntegreerd in de stad. Initiatieven zoals een regionale investeringsagenda, een talentpact en duidelijke samenwerkingsstructuren kunnen daarbij helpen. Ook eerlijke verdeling van waarde, value sharing, is volgens hem essentieel om draagvlak voor economische ontwikkeling te behouden.

Kennisstad als anker

Tot slot gaf Sels ons mee dat een kennisstad uiteindelijk succesvol is wanneer er een balans ontstaat tussen verschillende dimensies: economische groei en maatschappelijke ontwikkeling, internationale aantrekkingskracht en lokale betrokkenheid, en samenwerking tussen stad en universiteit. 'Daarmee fungeert de kennisstad als een anker voor een breder regionaal netwerk, niet een centrum dat alles op opslokt', aldus Sels.

Lees ook: <https://www.universiteitleiden.nl/nieuws/2026/03/samen-zorgen-voor-brede-welvaart-in-leidse-regio>